

รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควรรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

The School Administration Model Merging the Professional Learning Community Under Loei Primary Educational Service Area Office 1

¹ธิปไตย จันทะพล (Thippatai Chanthaphon)

²สุขุม พรหมเมืองคุณ (Sukhum Prommuangkun)

³ศักดิ์นาภรณ์ นันท์ (Sakdinaporn Nuntee)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (Faculty of Education, Loei Rajabhat University)

Email: sm628181105@lru.ac.th

Received August 25, 2021; Revised October 11, 2021; Accepted February 5, 2022

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the current condition, desirable conditions, and needs of the school administration model merging the professional learning community under Loei Primary Educational Service Area Office 1, (2) to develop the school administration model merging the professional learning community, and (3) to assess the school administration model merging the professional learning community. Using Mixed-methods Research. The sample groups were 140 Schools administrators and teachers of Schools merging. Research tools were current conditions and desired conditions questionnaire and assessment form of Propriety, Accuracy, feasibility, and Utility. Statistics for Data Analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation, and Modified Priority Needs Index. The results were as follows. 1. The overall level of the current condition was at a high level. The overall level of the desirable condition was at the highest level, and the needs of the school administration model merged with the professional learning community. The first ordering was caring community. 2. The school administration model merging the professional learning community consists of 1) the name of the model, 2) the principle and significance, 3) the purpose, 4) the elements of the model, 5) the model to be applied, consisting of 23 operation methods, and 96 activities, or practice methods, 6) success conditions. and 3. The assessment result of the model overall was at a high level.

Keywords: The School Administration Model; Schools merging; The Professional Learning Community

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 (2) สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (3) ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนที่มีการควบรวม จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และแบบประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร เป็นลำดับที่ 1 2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบรวม ประกอบด้วย 1) ชื่อของรูปแบบ 2) หลักการและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ 5) วิธีการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 23 วิธีการดำเนินงาน 96 กิจกรรมหรือวิธีการปฏิบัติ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และ 3. ผลการประเมินรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารโรงเรียน; โรงเรียนที่มีการควบรวม; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

บทนำ

สถานการณ์ปัจจุบันในประเทศไทยมีโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปีอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562 พบว่ามีโรงเรียนขนาดเล็กมากถึง 15,158 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.74 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 29,871 โรงเรียน (Chitayawong, 2019) และพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว ประสบปัญหาสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ได้ ประกอบด้วย 1) การจัดสรรงบประมาณโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อย ตกอยู่ในสถานะเสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง 2) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดสัดส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อย ดังนั้น โรงเรียนดังกล่าวจึงประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน และครูไม่ครบทุกสาขาวิชา 3) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน (National Reform Steering Assembly, 2016) ทำให้การจัด

การศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้เพียงพอ กล่าวคือ เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า มีข้อจำกัดด้านการใช้ครูหรือไม่สามารถจัดครูได้ครบชั้น และขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา จึงมีนโยบายแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา โดยให้มีการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก โดยคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางสังคม และความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค เป็นองค์กรในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก และให้สถานศึกษาในสังกัด สพฐ. เป็นองค์กรรับนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการไปสู่การปฏิบัติ (National Reform Steering Assembly, 2019) เมื่อ สพฐ. พิจารณาแล้วจึงมีนโยบายให้ดำเนินการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีระยะทางห่างจากโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ในตำบลเดียวกันน้อยกว่า 6 กิโลเมตร และขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต พิจารณาดำเนินการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เพิ่มสูงขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และลดภาระค่าใช้จ่ายงบประมาณด้านบุคลากรและการบริหารจัดการลง (Office of the Basic Education Commission, 2019)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน จำนวน 92 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 145 โรงเรียน สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยสนับสนุนของโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จึงนำนโยบายการบริหารโรงเรียนควบรวมมาใช้ โดยกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 แบบควบรวมบางชั้นหรือเรียนรวมบางชั้น รูปแบบที่ 2 แบบควบรวมทุกชั้นหรือเรียนรวมทุกชั้น รูปแบบที่ 3 โรงเรียนที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง (Stand Alone) โดยปัจจุบันโรงเรียนที่มีการควบรวม มีทั้งหมด 34 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 25 โรงเรียน จำแนกเป็นบริหารจัดการรูปแบบที่ 1 จำนวน 9 โรงเรียน รูปแบบที่ 2 จำนวน 16 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดกลาง 9 โรงเรียน การบริหารจัดการโรงเรียนที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง (Stand Alone) 4 โรงเรียน และโรงเรียนที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ อีก 63 โรงเรียน (Loei Primary Educational Service Area Office 1, 2021) และมีการจัดทำแผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 – 2565 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานโดยใช้แนวคิดการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยวิธีการควบรวมพบปัญหาการปฏิบัติงานหลายด้าน เช่น ปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วม การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม รวมไปถึงการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกัน เนื่องจากสถานศึกษาที่มีการบริหารแบบควบรวม ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันแบบเครือข่าย มีการบริหารสถานศึกษาหลายแห่งร่วมกัน ซึ่งผู้วิจัยเป็นหนึ่งในบุคลากรที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการควบรวม มาเป็นระยะเวลา 4 ปี จึงมีความเข้าใจและเห็นถึงปัญหาดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นหลักการสำคัญที่สามารถทำให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีการบริหารร่วมกันของโรงเรียนตั้งแต่ 2 โรงเรียนขึ้นไป หรือการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก นั้นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพได้ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมุ่งปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีเป้าหมายสำคัญ คือส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน โดยการเสริมสร้างความ

ผูกพันกัน การสร้างมนุษย์สัมพันธ์ เพื่อยึดเหนี่ยวให้มุ่งมั่นในการปรับปรุงโรงเรียนด้วยกัน การทำงานร่วมกัน การสร้างสรรค์พัฒนางานด้วยกัน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำข้อมูลที่ได้จากศึกษาสภาพและปัญหาดังกล่าว มาสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการควบคุมให้เกิดการพัฒนาที่ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้จำแนกการศึกษาเป็น 3 ระยะ มีขอบเขตการวิจัยในแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และนำมาสังเคราะห์ได้ องค์ประกอบหลักการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม 2) การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) การมีภาวะผู้นำร่วม 4) การร่วมมืออรวมพลัง 5) การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนที่มีการควบคุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน ครูผู้สอนจำนวน 190 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนที่มีการควบคุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 140 คน โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มตามเขตอำเภอ และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลาเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม พ.ศ. 2564

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ในการดำเนินงานระยะที่ 2 เป็นขั้นตอนการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพหุกรณี (Multi-case study)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จากระยะที่ 1 มากำหนดเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จากนั้นนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ เพื่อร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนที่มีการควมรวม โดยมีโรงเรียนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเครือข่ายแก่งจันทร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย 2) โรงเรียนอนุบาลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 3) โรงเรียนบ้านม่วง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างเดือนเมษายน – พฤษภาคม พ.ศ. 2564

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ได้จากขั้นตอนการศึกษาพหุกรณี มาทำการสนทนากลุ่มตามกรอบแนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการศึกษา ขอบเขตการวิจัย วัตถุประสงค์ และข้อค้นพบที่สำคัญ เพื่อยืนยันข้อมูล นำมาสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 8 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างเดือนเมษายน – พฤษภาคม พ.ศ. 2564

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม 2) ด้านความถูกต้อง 3) ด้านความเป็นไปได้ และ 4) ความเป็นประโยชน์

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. 2564

ทบทวนวรรณกรรม

การบริหารโรงเรียนที่มีการควบรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยนำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการควบรวมให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงเหมาะสมกับบริบท

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สพฐ. ที่มีแนวโน้มทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบัน สพฐ. ได้จัดกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก เป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) โรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นคงอยู่ 2) โรงเรียนที่มีการควบรวมโรงเรียน และ 3) โรงเรียนที่มีการบริหารโดยชุมชนมีส่วนร่วม โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ ดังนี้

1) โรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาล โดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อย จะได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง

2) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน เนื่องจาก สพฐ. กำหนดสัดส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อย ดังนั้น โรงเรียนดังกล่าวจึงประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน และครูไม่ครบทุกสาขาวิชา

3) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจนทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน (Chitayawong, 2019)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถตามศักยภาพของบุคคลนั้น โดยให้กลุ่มบุคคลเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง มีโครงสร้างที่ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมของการทำงานร่วมกัน และสร้างความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจให้กับบุคคลนั้นและต่อมาโรงเรียนในหลายๆประเทศได้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้เพื่อหวังให้ชุมชนการเรียนรู้ พัฒนาครูให้มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพที่ดี (Marquardt, 1996; Somprach, 2016; Chookamnerd & Sungtong, 2017; Aumphrom, 2017)

1) ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) หมายถึง สภาพการดำเนินงานของกลุ่มคน หรือความเป็นอยู่ของบุคคลในชุมชนที่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรม โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ร่วมกันของบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรวิชาชีพที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เมื่อความรู้ดังกล่าวได้รับการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกัน เพื่อจะก่อให้เกิดความรู้และความเชี่ยวชาญมีเป้าหมายสูงสุดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือการประสมผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุเป้าหมายกลุ่มชุมชนตั้งไว้ (Hord, 1997; Feger & Arruda, 2008; Panich, 2011; Wasi, 2013)

2) องค์ประกอบหลักของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1) การมีส่วนร่วมในพันธกิจ วิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าประสงค์ หมายถึง ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกันของบุคลากร ให้สามารถมองเห็นทิศทางและภาพแห่งความสำเร็จร่วมกัน

2.2) การร่วมมือรวมพลัง หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของครูเพื่อบรรลุพันธกิจร่วมขององค์การ โดยกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ตอบสนองเป้าประสงค์หลักของสถานศึกษา เน้นการทำงานแบบที่มาร่วมแรงร่วมใจ ลงมือทำและเรียนรู้ไปด้วยกันอย่างสร้างสรรค์ มีกระบวนการคิดวางแผน มีข้อตกลง มี การตัดสินใจ มีแนวปฏิบัติร่วมกัน จนเห็นถึงความสามารถในการทำงานของแต่ละคนที่เกิดจากประสบการณ์ในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนาที่เน้นความสมัครใจและการสื่อสารที่มีคุณภาพบนพื้นฐาน การรับฟัง และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2.3) การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน หมายถึง การมีโครงสร้างและทรัพยากรต่าง ๆ ที่สนับสนุนการให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและสนับสนุนให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพคงอยู่ โดยมีการดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน จัดสรรปัจจัยสนับสนุนตามบริบทชุมชนให้เอื้อต่อการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ ส่งเสริมวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ

2.4) การมีภาวะผู้นำร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารมีการสนับสนุนการทำงานโดยการกระจาย ภาวะผู้นำไปยังบุคลากรในสถานศึกษา มีการตัดสินใจและรับผิดชอบร่วมกัน มีการเสริมแรงกันทั้งจากภายในและภายนอก สนับสนุนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อให้ดำเนินการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวกรให้แก่ครู

2.5) การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง ผู้บริหารและครูอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความไว้วางใจและเคารพซึ่งกันและกัน โดยทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิด เป็นพื้นที่ที่ปราศจากการใช้อำนาจกดดัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทร ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันทั้งในเชิงวิชาชีพและชีวิต โดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการ ศึกษาและผู้เรียน

2.6) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้บนพื้นฐานประสบการณ์ตรงจากงานที่ลงมือปฏิบัติภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นหลัก โดยการสนทนากับประเด็นทางการศึกษาหรือการค้นหา แนวทางการแก้ปัญหาทางการศึกษา และมีการเรียนรู้ร่วมกันด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูแต่ละคนพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ ครูได้รู้จักและเรียนรู้ตนเองอย่างแท้จริงเกิด ความรู้สึกถึงคุณค่าของงานครู

3) ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความเป็นจริงที่สร้างขึ้นเพื่อใช้แทนแนวความคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ของกระบวนการและองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ (Asawapoom, 2007)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีการควบคุม พบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีตั้งแต่ 2 โรงเรียนขึ้นไป ต้องมีกระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยให้การบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือการนำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods) ของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม 2) การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) การมีภาวะผู้นำร่วม 4) การร่วมมือรวมพลัง 5) การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 46 ข้อ ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Congruence: IC) และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index

โดยใช้สูตร
$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I-D}{D}$$
 (Wongwanich, 2007)

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

การดำเนินงานระยะที่ 2 เป็นขั้นตอนการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุม สู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพหุกรณี (Multi-case study)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ตามกรอบแนวคิดทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม

2) การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) การมีภาวะผู้นำร่วม 4) การร่วมมือรวมพลัง 5) การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Congruence : IC)

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) นำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ ไปจำแนกจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นและตีความตามกรอบแนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา ในระยะที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม 2) การมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) การมีภาวะผู้นำร่วม 4) การร่วมมือรวมพลัง 5) การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อนำมาสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และนำรูปแบบที่ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์กลับคืนให้ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันผล

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม 2) ด้านความถูกต้อง 3) ด้านความเป็นไปได้ และ 4) ความเป็นประโยชน์ โดยแบบประเมินมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบประเมิน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 เพื่อประเมินผล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

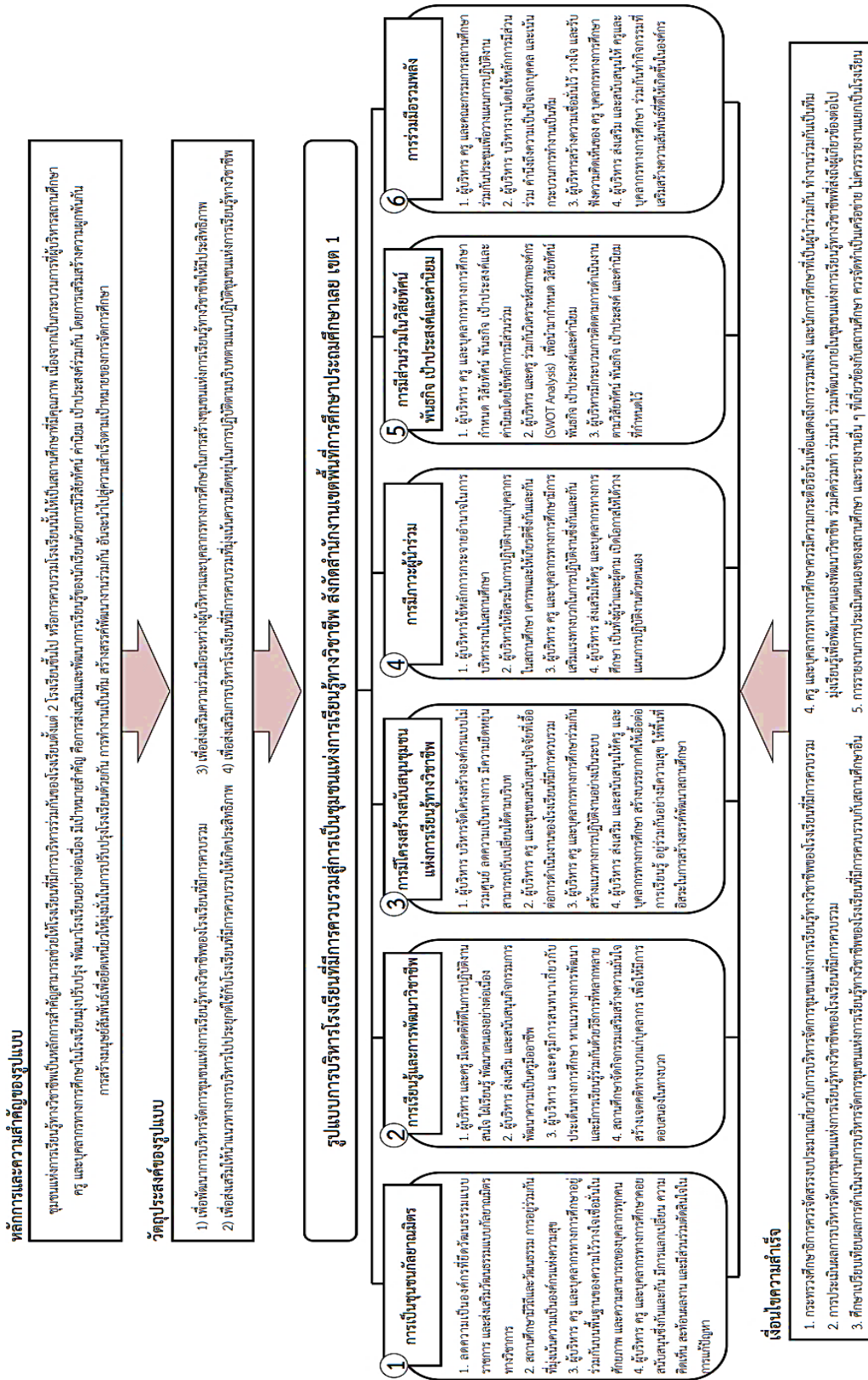
1) ผลการศึกษา ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.46) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.83, S.D. = 0.19) และจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร เป็นลำดับที่ 1 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ เป็นลำดับที่ 2 ด้านการมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นลำดับที่ 3 ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม เป็นลำดับที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม เป็นลำดับที่ 5 และด้านการร่วมมือรวมพลัง เป็นลำดับที่ 6 รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		ความต้องการจำเป็น (PNI)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	(I-D)/D	ลำดับที่
1. ด้านการมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และค่านิยม	3.80	0.49	4.84	0.21	0.28	5
2. ด้านการร่วมมือรวมพลัง	3.83	0.48	4.82	0.20	0.26	6
3. ด้านการมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.69	0.43	4.81	0.21	0.30	3
4. ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม	3.72	0.54	4.79	0.22	0.29	4
5. ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร	3.62	0.30	4.85	0.16	0.34	1
6. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	3.72	0.51	4.86	0.16	0.31	2
โดยรวม	3.78	0.46	4.83	0.19	0.30	-

2) ผลการศึกษาระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ชื่อของรูปแบบ (2) หลักการและความสำคัญของรูปแบบ (3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (4) องค์ประกอบของรูปแบบ โดยองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร 2) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 3) ด้านการมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม 5) ด้านการมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม และ 6) ด้านการร่วมมือรวมพลัง (5) วิธีการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 23 วิธีการดำเนินงาน 96 กิจกรรมหรือวิธีการปฏิบัติ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ รายละเอียด ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1

3) ผลการศึกษา ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีผลการ ประเมิน ด้านความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.53) ด้านความถูกต้อง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.54) ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.64) และ ด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.51) รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

เนื้อหา	ความเหมาะสม			ความถูกต้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ชื่อรูปแบบ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.29	0.95	มาก	4.43	0.53	มาก
2. หลักการและความสำคัญ	4.29	0.49	มาก	4.14	0.38	มาก	4.43	0.79	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์	4.43	0.47	มาก	4.46	0.53	มาก	4.36	0.62	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด
4. องค์ประกอบของรูปแบบ	4.55	0.48	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด	4.69	0.42	มากที่สุด	4.74	0.34	มากที่สุด
5. วิธีการนำรูปแบบไปใช้												
5.1 ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร	4.47	0.58	มาก	4.52	0.57	มากที่สุด	4.45	0.62	มาก	4.66	0.53	มากที่สุด
5.2 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.40	0.67	มาก	4.48	0.63	มาก	4.52	0.59	มากที่สุด	4.54	0.55	มากที่สุด
5.3 ด้านการมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.41	0.59	มาก	4.54	0.54	มากที่สุด	4.35	0.59	มาก	4.46	0.52	มาก
5.4 ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม	4.64	0.44	มากที่สุด	4.65	0.53	มากที่สุด	4.53	0.54	มากที่สุด	4.49	0.56	มาก
5.5 ด้านการมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม	4.50	0.51	มาก	4.40	0.58	มาก	4.55	0.58	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด
5.6 ด้านการร่วมมือรวมพลัง	4.39	0.55	มาก	4.48	0.55	มาก	4.58	0.58	มากที่สุด	4.61	0.49	มากที่สุด
6. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.43	0.50	มาก	4.46	0.53	มาก	4.23	0.75	มาก	4.51	0.57	มากที่สุด
โดยรวม	4.46	0.53	มาก	4.47	0.54	มาก	4.45	0.64	มาก	4.56	0.51	มากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัย รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1) สภาพปัจจุบัน ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2562-2565 โดยกำหนด ยุทธศาสตร์และมาตรฐานการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความ มั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Chitayawong, 2019) เช่นเดียวกับ Thummatasananon, (2018) ที่พัฒนารูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าสภาพปัจจุบันการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อ

พัฒนาคุณการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ลำดับที่ 1 คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารโรงเรียนโรงเรียนที่มีความควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียควรให้ความสำคัญด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Echelkraut (2017) ที่พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน คือ กลุ่มครูที่ทำงานร่วมกัน ซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นความพยายามที่ท้าทาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดเล็ก จากการศึกษาพบว่าปัจจัยบางอย่างเช่น การสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่ง การสร้างเวลาให้กับครู การทำงานร่วมกันและการกำหนดเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียนและจำเป็นในการใช้ PLCs โดยการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายส่วน เช่นเดียวกับ Naphrae (2017) ที่กล่าวว่าการศึกษาที่จะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้นั้นจะต้องประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ระบบสนับสนุนในโรงเรียน ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม และวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และการศึกษา ความต้องการจำเป็น ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร ทั้งนี้เนื่องมาจาก การบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนในการร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ซึ่งแนวทางที่สามารถนำมาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพ คือ การส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานแบบชุมชนกัลยาณมิตร สร้างบรรยากาศในองค์กรให้สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข สนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน และการพัฒนาวิชาชีพ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีการบริหารแบบควมรวม ที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันแบบเครือข่าย มีการบริหารงานร่วมกันของสถานศึกษาหลายแห่ง ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญในการสร้างชุมชนกัลยาณมิตรที่เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อขับเคลื่อนองค์กรในด้านอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Ruchakom (2018) ที่พบว่าการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ได้แก่ กัลยาณมิตร รองลงมาได้แก่ การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ และงานวิจัยของ Golden (2017) พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน การทำงานร่วมกันของครู และการทำงานเป็นทีม รวมถึงทัศนคติของครูเกี่ยวกับนักเรียน

2) รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ชื่อของรูปแบบ (2) หลักการและความสำคัญของรูปแบบ (3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (4) องค์ประกอบของรูปแบบ (5) วิธีการนำรูปแบบไปใช้

ประกอบด้วย 23 วิธีการดำเนินงาน 96 กิจกรรมหรือวิธีการปฏิบัติ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียน และนำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งขั้นตอน และวิธีการในการสร้างรูปแบบรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้องกับ Thummatasananon (2018) ที่พบว่ารูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แบ่งเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ เช่นเดียวกับ Lumweing (2013) พบว่ารูปแบบบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ 4) แนวทางการบริหารงานตามกรอบภารกิจของโรงเรียน 5) ทรัพยากรที่ต้องการ 6) บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง 7) ผลที่คาดว่าจะได้รับ และ 8) เงื่อนไขความสำเร็จ

3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องมาจากรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านกระบวนการศึกษา และวิเคราะห์เอกสารเชิงวิชาการ การศึกษาเชิงสำรวจ การศึกษาพหุกรณี และการสนทนากลุ่ม ซึ่งกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการประเมินผลทั้งหมดได้มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการควมรวม โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ประเมินของคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์เพื่อการประเมินทางการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านความเหมาะสม มาตรฐานด้านความถูกต้อง มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ และมาตรฐานความเป็นประโยชน์ โดยแบบประเมินมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonyapo (2012) ที่พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการนำไปใช้ และงานวิจัยของ Leepairat, Gesthong & Noichun (2017) พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สรุปผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สามารถสรุปผลดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.46) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.19) และความ

ต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อันดับที่ 1 คือ ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร

2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ชื่อของรูปแบบ (2) หลักการและความสำคัญของรูปแบบ (3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (4) องค์ประกอบของรูปแบบ โดยองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร 2) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 3) ด้านการมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม 5) ด้านการมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และค่านิยม และ 6) ด้านการร่วมมือรวมพลัง (5) วิธีการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 23 วิธีการดำเนินงาน 96 กิจกรรมหรือวิธีการปฏิบัติ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ

3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีผลการประเมิน ด้านความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.53) ด้านความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.54) ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.64) และ ด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับมาก จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคาดหวังให้มีการพัฒนาการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนา

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการมีภาวะผู้นำร่วม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุดเป็น 3 อันดับแรก ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่มีการควบคุมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร เพราะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงเป็นด้านที่น่าสนใจในการศึกษาพัฒนาและทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนา

2. ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจโดยนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง และนำมาประเมิน พัฒนาปรับปรุงแนวทาง และรูปแบบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ควรมีการวิจัยเพื่อต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับ การศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในครั้งต่อไปควรขยายผลการศึกษาให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้างมากยิ่งขึ้น เช่น ผู้ปกครอง องค์กรภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีการควมรวม เพื่อยกระดับในค่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเพื่อนำมาทำการศึกษาพหุกรณีจากบุคลากรในโรงเรียนที่มีการควมรวม และนำข้อมูลที่ได้มาสนทนากลุ่มโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จนนำมาสู่การสร้างรูปแบบการบริหารที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้จะเป็นองค์ความรู้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนา และการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนที่มีการควมรวมให้มีประสิทธิภาพต่อไป ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีการควมรวมผู้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

References

- Asawapoom, S. (2007). *Using Research and Development of Models in Doctoral Thesis*. Teaching Documents for Doctoral Education Seminars. Pp. 50–53: Ubon Ratchathani Rajabhat University.
- Aumphrom, S. (2017). *Professional Learning Community*. Bangkok: Children's Club.
- Boonyapo, S. (2012). *The Administration Model for Excellence Basic Educational School under the Primary Educational Service Area Office*(Doctor of Philosophy, Educational Administration). Silpakorn Univesity.
- Chitayawong, S. (2019). *Policy and Strategic Plan for Small-Sized Schools Development B.E. 2562–2565 (2019–2022)*. Video Conferencing, August 17, Retrieved from <https://rukkroo.com/20929/>
- Chookamnerd, W., & Sungtong, E. (2014). Professional Learning Community of in School for Teacher Professional Development Based on Learner Centered Approach. *Academic Services Journal Prince of Songkla University*, 25(1), 1–10.
- Echelkraut, J. P. (2017). *Implementing Professional Learning Communities in Small High Schools*. United States: Ann Arbor. Edgewood College.
- Feger, S., & Arruda, E. (2008). *Professional Learning Communities: Key Themes from the Literature*. The Education Alliance at Brown University.
- Golden, D. (2017). *Teacher Perception of Professional Learning Communities on the Instructional Climate At Flintville Elementary School in Lincoln County, Tennessee*. United States: Ann Arbor. East Tennessee State University.
- Hord, S. M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Austin, Texas: Southwest Educational Development Laboratory.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Leepairat, S., Gesthong, T., & Noichun, N. (2017). The World-Class Standard Elementary School Quality Management Model. *Suthiparithat*, 31(100), 261–273.
- Loei Primary Educational Service Area Office 1. (2021). *Small-Sized Schools Management Plan B.E. 2562–2565(2019–2022)*. Retrieved September 20, 2020, from <https://loei1.go.th/>
-

- Lumweing, P. (2013). *The Small Schools' Management Model by Office of Basic Education Commission Policy of the School in Loei Primary Educational Service Area Office 2*(Doctor of Philosophy, Education Administration). Loei Rajabhat University.
- Marquardt, M. J. (1996). *Building the Learning Organization: A Systems Approach to Quantum Improvement and Global Success*. New York: McGraw-Hill.
- Naphrae, K. (2017). Professional Learning Community Affecting the Effectiveness of Academic Administration of Public Primary Schools in Samut Sakhon Province. *Muban Chombueng Rajabhat University Research Journal*, 5(1) 81-96.
- National Reform Steering Assembly. (2019). *National Education Reform Steering Council Report Subject: Educational Administration of Small-Sized Schools*. The Secretariat of The House of Representatives.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Resolution On Schools Incorporate Under The Office of the Basic Education Commission*. Bureau of Policy and Planning.
- Panich, V. (2011). *Ways to Create Learning for Students in the 21st Century*. Bangkok: Tathata Publication.
- Ruchakom, T. (2018). *The Operations of the Professional Learning Community (PLC) of Secondary School Teachers in Samutprakan Province Group 2 under the Secondary Educational Service Area Office 6*(Master of Education, Educational Administration). University of Phayao.
- Somprach, K. (2016). *Learning Leadership of School Principals: A Grounded Theory Study*. Khon Kaen. Nanawittaya Publisher.
- Thummatasananon, S. (2018). The Development of the Network Group Management Model for Improving Educational Quality in Small-Sized Schools under the Office of Bueng Kan Primary Education Service. *Journal of Education*, 29(1), 169-182.
- Wasi, P. (2013). *Teacher's Learning Community: Transforming "Classroom" Into "Learning Room"*. In the Summary Report of the 17th Symposium on Learning Reform for Education for All, on June 4, 2013: The Miracle Hotel Bangkok.
- Wongwanich, S. (2007). *Needs Assessment Research* (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.